

Tlačová správa
Luxemburg 22. júla 2020

Ambície EÚ v oblasti životného prostredia si vyžadujú, aby bol Fond na spravodlivú transformáciu viac zameraný na výkonnosť, konštatujú audítori

Podľa stanoviska, ktoré dnes zverejnil Európsky dvor audítorov, musí byť nedávno zmenený návrh týkajúci sa Fondu na spravodlivú transformáciu (FST) jasnejšie prepojený s cieľmi EÚ v oblasti klímy a životného prostredia. Hoci sa na dosiahnutie prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo do roku 2050 poskytujú značné dodatočné zdroje, financovanie by malo byť viac založené na potrebách a orientované na výkonnosť. Audítori varujú, že inak je riziko, že k potrebnej štrukturálnej zmene nedôjde a transformácia na zelené hospodárstvo sa bude musieť financovať znovu.

Legislatívne návrhy, ktorými sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (FST), majú za cieľ podporiť transformáciu EÚ na klimaticky neutrálne hospodárstvo do roku 2050 a zároveň riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne vplyvy na zasiahnuté odvetvia a regióny. Pôvodne boli na tento cieľ pridelené rozpočtové prostriedky vo výške 7,5 mld. EUR (v cenách z roku 2018). Po rozšírení ochorenia COVID-19 Európska komisia svoj návrh zmenila a financovanie výrazne zvýšila na 32,5 mld. EUR, a to hlavne z Európskeho nástroja obnovy. Včera sa však dohodlo, že v novom pláne rozpočtu bude FST znížený o 20 mld. EUR.

Audítori upozorňujú, že Komisia nevykonala vopred posúdenie vplyvu, ktorým by zmenenú sumu odôvodnila. Riadna analýza potrieb je nevyhnutná na zabezpečenie lepšieho rozdelenia finančných zdrojov EÚ a zacielenie a vyčíslenie cieľov, ktoré sa majú dosiahnuť. Je to o to dôležitejšie, že na základe návrhu sa poskytuje ďalšie financovanie regiónom, ktoré už dostali prostriedky na modernizáciu energetiky z iných špecializovaných fondov.

„Fond na spravodlivú transformáciu je kľúčový nástroj zelenej dohody EÚ, ktorý má zabezpečiť, aby sa prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo udial férovým spôsobom a aby sa na nikoho nezabudlo,“ uviedol Nikolaos Milionis, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za toto stanovisko. „Komisia by však mala zabezpečiť,

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body stanoviska Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie stanoviska je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

aby nový legislatívny návrh a plány spravodlivej transformácie územia, ktoré schváli, mali spoľahlivý výkonnostný rámec na splnenie ambiciózných cieľov EÚ.“

Audítori ďalej uvádzajú, že výkonnosť a financovanie sú pomerne slabo prepojené. Navrhovaná metóda prideľovania prostriedkov len slabo motivuje k hĺbkovej, výraznej štrukturálnej zmene, ktorá je potrebná na dosiahnutie klimatických cieľov EÚ. Navyše aj keď sa navrhujú spoločné ukazovatele výstupov a výsledkov, tieto ukazovatele jasne neodrážajú cieľ prejsť z uhlíkovo náročných odvetví. Podľa audítorov tak vzniká značné riziko, že FST nepomôže pri odstraňovaní silnej závislosti niektorých regiónov od uhlíkovo náročných činností.

Poznámky pre redaktorov

V decembri 2019 Európska komisia uverejnila európsku zelenú dohodu, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je aj FST. V návrhu z januára 2020 sa malo do FST podľa plánu poskytnúť približne 7,5 mld. EUR nových prostriedkov EÚ. V máji 2020, po rozšírení ochorenia COVID-19, Komisia svoj návrh zmenila a podpora bola doplnená na 40 mld. EUR. V záveroch zo zasadnutia Európskej rady v dňoch 17. – 21. júla sa dospelo k rozhodnutiu znížiť tento rozpočet o 20 mld. EUR.

Toto stanovisko sa týka len návrhov o FST a dopĺňa hlavne naše nedávno uverejnené [stanovisko č. 2/2020](#) k zmenenému návrhu Komisie zo 14. januára 2020 o nariadení o spoločných ustanoveniach, ako aj [stanovisko č. 4/2020](#) k zmenenému návrhu Komisie z mája 2020 týkajúcemu sa nariadenia o spoločných ustanoveniach na programové obdobie 2021 – 2027. Neskôr v tomto roku plánujeme okrem toho uverejniť aj stanovisko k úverovému nástroju pre verejný sektor v rámci mechanizmu spravodlivej transformácie.

EDA prispieva k zlepšovaniu správy finančných záležitostí EÚ uverejňovaním stanovísk k návrhom nových alebo revidovaných právnych predpisov s finančným vplyvom. Tieto stanoviská poskytujú nezávislé posúdenie legislatívnych návrhov externého audítora EÚ. V roku 2019 audítori vydali [stručné poznámky](#) k návrhom Komisie z roku 2018 týkajúcim sa nasledujúceho VFR.

Podľa právneho základu návrhu Komisie je konzultácia s EDA povinná. Európsky parlament a Rada sa preto každý zvlášť obrátili na EDA so žiadosťou o jeho stanovisko.

Stanovisko EDA č. 5/2020 k návrhom Komisie zo 14. januára 2020 a z 28. mája 2020 týkajúcim sa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu, je v súčasnosti dostupné v angličtine na webovom sídle EDA eca.europa.eu. Ďalšie jazyky budú k dispozícii onedlho.

Informácie o opatreniach EDA prijatých v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19 nájdete [tu](#).

Kontakt pre médiá v súvislosti s touto správou

Vincent Bourgeais – e-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu
Tel.: (+352) 4398 47502/mobil: (+352) 691 551 502